

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa A.K.
przeciwko (...) Bank S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 października 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 sierpnia 2018 r., sygn. akt VI ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 2700 (dwa tysiące siedemset) zł.**

UZASADNIENIE

Powód A.K. domagał się zasądzenia od P. S.A. w W. (dalej P.) kwoty 137 285 zł z tytułu naprawienia szkody polegającej na wykonaniu przez pozwanego, w dniu 28 maja 2015 r., nieautoryzowanych według twierdzeń powoda, dyspozycji z jego rachunku bankowego na rachunek bankowy osoby trzeciej, która następnie wypłaciła te środki finansowe, powodując ich bezpowrotną utratę przez powoda. Wyrokiem z dnia 9 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo. Apelacja powoda została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 30 sierpnia 2018 r. W związku ze skargą kasacyjną powoda od tego wyroku należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Powód oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przyczynach kasacyjnych wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne dotyczy tego, czy w niniejszym postępowaniu nie doszło do przeniesienia odpowiedzialności na klienta banku oraz gdzie jest granica odpowiedzialności banku za nieautoryzowane dyspozycje z rachunków bankowych. W nawiązaniu do sformułowanych przyczyn należy przypomnieć, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju orzecznictwa i nauki prawa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Skarżący powinien sformułować to zagadnienie w sposób przyjęty przy przedstawianiu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy; przedstawić pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, wykazać zasadność preferowanego sposobu jego rozstrzygnięcia, a także wadliwość rozwiązania przez Sąd drugiej instancji postawionego problemu prawnego w sposób rzutujący na wynik sprawy.

Przedstawione przez skarżącego zagadnienie nie spełnia przytoczonych wyżej wymagań, ponieważ nie zostało poparte odpowiednim wywodem jurydycznym, a skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w istocie ograniczył się do polemiki ze stanowiskiem Sądów *meriti* co do jego odpowiedzialności za kwestionowane transakcje na podstawie art. 46 ust. 3 w zw. z art. 42 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 873 z późn. zm., dalej „u.u.p.”). Skarżący co do zasady trafnie scharakteryzował aksjologię przepisów powołanej ustawy wyrażającą się m.in. w szczególnych regułach dotyczących rozkładu ciężaru dowodu i przerzuceniu na dostawcę usług ciężaru udowodnienia, że transakcja płatnicza była autoryzowana przez użytkownika lub że została wykonana prawidłowo (art. 45 ustawy), oraz w ograniczeniu odpowiedzialności płatnika za nieautoryzowane transakcje płatnicze w pełnej wysokości tylko do sytuacji, w której płatnik doprowadził do nich umyślnie albo w wyniku umyślnego lub będącego skutkiem rażącego niedbalstwa naruszenia co najmniej jednego z obowiązków, o których mowa w art. 42 u.u.p. (art. 46 ust. 3 u.u.p. w brzmieniu obowiązującym w dniu 28 maja 2015 r.) Przedstawione w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania ogólne rozważania co do aksjologii przepisów ustawy o usługach płatniczych zostały jednak sformułowane w całkowitym oderwaniu od zaaprobowanych i doprecyzowanych przez Sąd Apelacyjny ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, które nie podlegają kontroli kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Wynika z nich, że powód udostępnił innej, niezidentyfikowanej osobie, dane pozwalające wykonać kwestionowane transakcje (numer indywidualny klienta, hasło oraz kod nr 1 przesłany przez pozwany Bank sms nr 1 na właściwie zabezpieczony osobisty telefon komórkowy powoda A., z którym powód się nie rozstawał), ewentualnie doprowadził do tego wskutek rażącego niedbalstwa, w tym ujawnił treść kodu zawartego w sms-ie przesłanym na jego telefon, a ponadto nie zgłosił niezwłocznie pozwanemu, mimo takiego obowiązku, nieuprawnionego użycia instrumentu finansowego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej powód wskazał także, że zachodzi potrzeba wykładni przepisu art. 42 ustawy o usługach płatniczych ze względu na to, że budzi on poważne wątpliwości i wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów co do ciążącego na użytkowniku uprawnionym do korzystania z instrumentu płatniczego

obowiązku niezwłocznego zgłaszania dostawcy lub podmiotowi wskazanemu przez dostawcę, nieuprawnionego użycia instrumentu płatniczego lub nieuprawnionego dostępu do tego instrumentu (art. 42 ust. 1 pkt 2 u.u.p.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ustabilizowany jest pogląd, że przez przyczynę kasacyjną opisaną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. należy rozumieć brak zgodności rozstrzygnięć w sprawach o takich samych lub bardzo podobnych stanach faktycznych, w których mają zastosowanie te same przepisy, wykładane lub stosowane w sposób prowadzący do odmiennych - zróżnicowanych albo sprzecznych - orzeczeń albo decyzji procesowych. Skuteczne powołanie tej przesłanki wymagało wykazania przez skarżącego, że dokonanie wykładni przez Sąd Najwyższy jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 11/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.). Powołana przez powoda wątpliwość dotycząca sposobu rozumienia obowiązku „niezwłocznego zgłoszenia” dostawcy nieuprawnionego użycia instrumentu płatniczego w sposób oczywisty nie może zostać rozstrzygnięta poprzez wyznaczenie konkretnego przedziału czasu odpowiadającego temu pojęciu. Nie świadczy także o rozbieżnościach w orzecznictwie powołane orzeczenie Sądu Okręgowego w W. (wyrok z dnia 12 maja 2018 r., I C 566/17), wydane na gruncie odmiennego stanu faktycznego, w którym użytkownik uzyskał wiedzę o nieuprawnionych operacjach po upływie kilku dni od ich dokonania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżący oparł się także na przesłance oczywistej zasadności skargi ze względu na naruszenie art. 46 ust. 3 w zw. z art. 42 u.u.p. przez przyjęcie, że rażącym niedbalstwem jest brak natychmiastowego stwierdzenia obciążenia rachunku powoda dyspozycjami, o które chodzi w sprawie. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na tej przyczynie kasacyjnej nakładało na skarżącego powinność wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia wskazanych przez niego przepisów prawa materialnego lub procesowego. Oczywistość tego naruszenia polega na tym, że jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania poszerzonej analizy istotnych dla wyniku sprawy przepisów. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa

materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku powoda o przyjęcie skargi kasacyjnej z motywami zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego nie pozwala stwierdzić, że zostały spełnione przesłanki, na które powołuje się skarżący. W szczególności, wbrew twierdzeniom skarżącego, z motywów zaskarżonego wyroku nie wynika, że Sąd ten przyjął, iż rażącym niedbalstwem w rozumieniu art. 46 ust. 3 ustawy jest brak natychmiastowego stwierdzenia obciążenia rachunku powoda. Sąd ten ustalił natomiast, że powód z sms-a przysłanego na jego telefon uzyskał wiedzę o nieuprawnionych operacjach dokonywanych na jego koncie, o czym winien był niezwłocznie poinformować pozwanego.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji.

as]

aj